

Vergaderjaar 2019–2020

33 625

Hulp, handel en investeringen

Nr. 290

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2019

In deze brief informeert het kabinet u over additionele bijdragen lastens het noodhulpbudget van 2019 en over de uitvoering van een drietal moties.

Net als in voorgaande jaren is tegen het einde van dit jaar bepaald hoe resterende en additionele noodhulpmiddelen het beste kunnen worden ingezet. Het humanitair imperatief is daarbij leidend. Ook wordt de financiële situatie van fondsen en organisaties in acht genomen. De uitvoering van motie van het lid Asscher c.s. (Kamerstuk 32 623, nr. 282) en motie van het lid Bouali c.s. (Kamerstuk 33 625, nr. 282) zijn meegenomen in de afwegingen.

Besloten is de resterende en additionele noodhulpmiddelen als onderstaand te besteden:

- Ophoging bijdrage aan UNHCR met EUR 5 miljoen naar een totaal van EUR 38 miljoen.
- Ophoging bijdrage aan UNRWA met EUR 6 miljoen, naast hervatting van de jaarlijkse algemene vrijwillige bijdrage, naar een totaal van EUR 19 miljoen.
- Ophoging bijdrage aan ICRC met EUR 5 miljoen naar een totaal van EUR 45 miljoen.
- Bijdrage aan het Soedan Humanitarian Fund van EUR 2 miljoen.
- Ophoging bijdrage aan Jemen Humanitarian Fund met EUR 2,6 miljoen naar een totaal van EUR 11,6 miljoen.

De wereldwijde noden zijn ongekend hoog en tegelijkertijd stijgt het financieringstekort van UNHCR (naar circa 50% aan het einde van dit jaar). Met een mogelijke verlaging van de financiële bijdrage van de VS aan UNHCR zal het tekort verder toenemen.

De additionele bijdrage aan UNHCR wordt tijdens het Global Refugee Forum (GRF, 17–18 december, Genève) bekend gesteld.

Het kabinet heeft besloten om de algemene vrijwillige bijdrage aan UNRWA van EUR 13 mln. te hervatten en daarnaast, evenals in voorgaande jaren, aan te vullen met een eindejaarsbijdrage van EUR 6 miljoen. De noden in de vijf mandaatgebieden van UNRWA blijven immers hoog. De organisatie kampt momenteel met een begrotingstekort van ruim EUR 150 miljoen. Essentiële dienstverlening zoals scholing en gezondheidszorg komen daarmee in gevaar.

Begin augustus heb ik uw Kamer geïnformeerd dat ik de bijdrage voor UNRWA had aangehouden, vanwege berichten over misstanden bij het hoger management. De opschorting van de financiering heeft het kabinet gedaan totdat de VN opheldering kon geven over de aantijgingen en toereikend had opgetreden. Sindsdien heeft Nederland een aanjagende rol gespeeld t.a.v. het onafhankelijke onderzoek van de VN en de noodzakelijke managementverbeteringen bij UNRWA. De VN en UNRWA hebben inmiddels de nodige vervolgacties genomen. Op basis van de initiële conclusies van het onderzoek is het hoger management van UNRWA opgestapt of ontslagen. Mede op Nederlands aandringen heeft de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties zich gecommitteerd aan hervormingen en een waarnemend Commissaris-Generaal aangesteld die een grondig managementverbeterplan heeft ontwikkeld. Dit verbeterplan, inclusief monitoringsafspraken, zijn op 25-26 november jl. besproken tijdens de halfjaarlijkse vergadering van UNRWA's adviesorgaan en door de gezamenlijke donoren verwelkomd. De EU en enkele andere donoren hebben besloten hun financiering te hervatten. Nederland zal samen met andere donoren de implementatie van de hervormingsplannen nauwlettend volgen. Hervatting van de hulp is ook conform eerdere handelwijze bij UNEP en UNAIDS.

Het kabinet acht de hulpverlening die UNRWA biedt van essentieel belang. Gezien de slechte liquiditeitspositie van UNRWA en de aanhoudende humanitaire noden in UNRWA's genoemde mandaatgebieden vindt het kabinet hervatting van de hulp dan ook gerechtvaardigd. De organisatie verleent basisvoorzieningen aan vijf miljoen Palestijnse vluchtelingen in de regio en vervult daarmee een cruciale rol voor de stabiliteit in de regio.

Zoals toegezegd aan de Kamer tijdens de begrotingsbehandeling onderzoekt het kabinet momenteel wat de mogelijkheden zijn om het Augusta Victoria-ziekenhuis in Oost-Jeruzalem te steunen.

De ongeoormerkte additionele bijdrage aan ICRC is aangekondigd tijdens de Amsterdam-conferentie over Mental Health and Psycho-social Support in crisissituaties. ICRC gaf aan deze bijdrage onder meer voor MHPSS te willen inzetten.

MHPSS is eveneens een terrein waarop steun aan vluchtelingen op Lesbos mogelijk zou kunnen zijn. Het kabinet onderzoekt momenteel, conform toezegging gedaan tijdens de begrotingsbehandeling, mogelijkheden daartoe.

In Soedan zijn de noden dit jaar aanzienlijk toegenomen als gevolg van de economische crisis, de politieke crisis en door overstromingen die met name de zwaksten in de maatschappij hebben getroffen. Er wordt een bijdrage van EUR 2 miljoen gedaan aan het Soedan Humanitarian Fund.

De crisis in Jemen is wereldwijd de grootste crisis en is slechts voor 51,7% gefinancierd. Het tekort bedraagt op dit moment ruim USD 2 miljard. De Nederlandse bijdrage aan het Jemen Humanitarian Fund wordt met EUR 2,6 miljoen verhoogd naar EUR 11,6 miljoen.

Nederland heeft in augustus 2019 besloten EUR 2 miljoen bij te dragen aan het Humanitair Responsplan van de VN voor Venezuela. Eerder dit jaar werd al EUR 4 miljoen besteed aan humanitaire hulpverlening in Colombia via de Dutch Relief Alliance. Daarnaast is uit middelen voor opvang in de regio een bijdrage van EUR 3 miljoen gedaan aan de Global Concessional Finance Facility, tevens bestemd voor Colombia. Hiermee heeft het kabinet uitvoering gegeven aan motie 33 625, nr. 282 (Bouali c.s.). Een eventuele nieuwe humanitaire bijdrage voor de regio zal worden afgewogen binnen de kaders van de indicatieve planning noodhulp 2020, op basis van noden wereldwijd. Naast financiële bijdragen is het Koninkrijk ook politiek betrokken. Zo was Minister Blok en marge van de AVVN aanwezig bij een High Level Event georganiseerd door Colombia, Canada, Peru en Ecuador om te spreken over de impact van de crisis in Venezuela op de regio. Ook was het Koninkrijk op hoog ambtelijk niveau vertegenwoordigd bij de solidariteitsconferentie voor de crisis in Venezuela en de regio, die op 28 en 29 oktober jl. in Brussel plaatsvond.

Aan motie van het lid Van Raan c.s. (Kamerstuk 32 623, nr. 286) wordt voortdurend uitvoering gegeven door er in VN-verband op aan te dringen dat humanitaire principes gerespecteerd worden en dat partijen de humanitaire toegang vergroten, ook in Syrië. Nederland verstrekt flexibele financiële steun aan de Dutch Relief Alliance en aan verschillende Humanitaire Fondsen, o.a. ten behoeve van de noodlijdende bevolking in Syrië.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag